

Ενότητα 16

Μουσεία

Στο μουσείο

Το ακέφαλο άγαλμα στημένο
στη μέση της αίθουσας κοιτάζω.
Απ' τα πόδια ως τον λαιμό, σπουδάζω
τις πεπτομέρειες: το πιγισμένο

κάπως γόνατο, το τεντωμένο
χέρι, τους μυς του στήθους. Αλλάζω
θέση και απόσταση. Θαυμάζω
στο σύνοπτο το σώμα. Και προσμένω

από τη μια στιγμή ως την άλλη
(της φαντασίας η δύναμη μεγάλη,
όταν σε τούτο η τέχνη βοηθεί)

ασύγκριτα προσθέτοντας κάλπη,
στη θέση απ' όπου λείπει να φανεί
υπέροχο απολιτώνιο το κεφάλι.

Αθως Δημουλάς

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Πώς αφηγούμαστε μια ιστορία
- Πώς ξεχωρίζουμε την ενεργυπτική και την παθητική σύνταξη
- Ποια ρήματα σχηματίζονται όπως στα αρχαία ελληνικά

Το άγαλμα που κρύωνε

Το μικρό μαρμάρινο αγόρι, το άγαλμα, άφοσε σαν προσφυγάκι την πατρίδα του στη Μικρασία και στεγάστηκε στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας. Από τότε κρύωνε ολόενα, γιατί νοσταλγούσε αθεράπευτα την πατρίδα του στην αντίπερα ακτή του Αιγαίου. Τα πράγματα θ' απλάξουν όμως όταν θα βρει δυο φίλους καρδιάς, την κυρία Γαλάτεια, την καθαρίστρια του Μουσείου, και τον μικρό Λάμπη, τον γιο του νυχτοφύλακα. Τα πράγματα θ' απλάξουν μ' ένα παράξενο όνειρο. Απ' τ' όνειρο θα φτερουγίσει στο Μουσείο ένα μεγάλο γαλάζιο πουλί που θα τους ταξιδέψει μια νύχτα με πανσέληνο στις χαμένες πατρίδες, στη Μικρασία.

Την τελευταία νύχτα εκείνου του Οκτώβρη ήρθε κι ο Λάμπης, ο μικρός γιος του νυχτοφύλακα.

Πολύ το 'χε μεράκι ο Λάμπης να γινόταν γλυπτης όταν θα μεγάλωνε. Να σκάλιζε, λέει, κι αυτός στο μάρμαρο αγάλματα σαν κι εκείνα στο μεγάλο μουσείο της Αθήνας. Τι όμορφα που είναι τα αρχαία αγάλματα! Και λαχταρούσε ο Λάμπης να τ' ακουμπήσει με το χέρι του, να τα χαϊδέψει. Όμως όποι «μη» και «μη» τού έλεγαν, «απαγορεύεται να τ' αγγίξεις». Μα το ένιωθε εκείνος πως τ' αρχαία αγάλματα αποζητούσαν αγγίγματα σαν το δικό του.

Κι αφού τη μέρα οι φύλακες είχαν τα μάτια τετρακόσια, άλλη πλύση δεν έμενε: παρακαλούσε τον πατέρα του μήνες και μήνες, «πάρε με μαζί σου μια νύχτα στο μουσείο, πάρε με, πατέρα. Να γίνω γλυπτης θέλω, πατέρα».

Μια, δυο, τρεις, δέκα, απ' τα πολλά τα παρακάλια τελικά του 'κανε το χατίρι.

Σαν μελένιο όνειρο ήταν, και πιο πολύ ακόμη... Μπερδεύτηκε ο Λάμπης μέσα σε πλήθος αγάλματα που σεριανούσαν στις αίθουσες του μουσείου, αργά, νωχελικά, λεις κι είχαν μόλις βγει από βαθύ λήθαργο. Γυναίκες και παιδιά και άντρες και θεοί, όλοι ανάκατα, στο βελούδενο μισοσκόταδο. Κι ανάμεσά τους να φυσάει, θαρρείς, ένα απαλό αεράκι.

Δεν πίστευε στα μάτια του ο Λάμπης.

«Κοίτα να δεις... Καλά μου το 'Περγέ ο πατέρας... τις νύχτες ζωντανεύουν τ' αγάθηματα!»

Κι είδε περήφανος θεούς να υποκλίνονται ταπεινά σε ανθρώπους που μοιάζανε θεοί, και παιδιά να 'χουν πάρει στο κατόπι θεούς κρατώντας τους απ' το μακρύ τους ρούχο. Και κοπελίες είδε σαν τα κρύα νερά να προχωρούν ζευγαρωτά με νεαρούς πανέμορφους. Είδε και μοναχικά αγάθηματα να στέκονται απόμερα στη γωνιά κι άλλα μαζεμένα σε παρέες να συζητούν, χωρίς όμως ν' ακούγεται μιθιά. Έστησε αυτί ο Λάμπης μήπως και πιάσει καμιά λέξη. Μα τίποτα.

Ξαφνικά, μες στη σιωπή των αγαθημάτων, άκουσε ο Λάμπης μια λεπτή φωνήτσα:

– Ήι, ψιτ. Σε σένα μιθιά...

Από το βάθος της αιθουσας ερχόταν η φωνή. Τράβηξε κατά κει και μόνο τότε πρόσεξε ένα μικρό αγόρι να στέκεται ακίνητο, σφιχτοτυλιγμένο στην κάπα του, μ' ένα σκυλάκι αγκαλιά.

Το άγαθημα κρύωνε πολύ, όχι απ' το κρύο, όχι. Ο λόγος ήταν άλλος, πιο βαθύς. Νοσταλγούσε αθεράπευτα τη μακρινή πατρίδα του στη Μικρασία, στην άλλη, την αντίπερα όχθη του Αιγαίου.

– Σίγουρα είσαι ο Λάμπης εσύ!

– Ναι, ο Λάμπης είμαι, ο γιος του νυχτοφύλακα. Μα τ' όνομά μου πού το ξέρεις;

– Σε περίμενα. Είχε δίκιο το γαλάζιο πουλί πως θα 'ρχοσουν. Ήρθες! Καλώς ήρθες!

– Το γαλάζιο πουλί; Ποιο πουλί; Έκανε διπλά απορημένος ο Λάμπης.

Και του τα εξήγησε όλα το μικρό προσφυγάκι. Για το γαλάζιο πουλί του 'πε που βγάζει αληθινές τις πιο τρελές επιθυμίες. Του 'πε για την πατρίδα του στη Μικρασία. Και για την κυρία Γαλάτεια του 'πε, που είναι κι αυτή προσφυγούλα κι είναι τα μάτια της σαν τα νερά του Αιγαίου.

– Σ' έβλεπα τόση ώρα, Λάμπη, ν' αγγίζεις τ' αγάθηματα.

– Ναι. Μια μέρα θέλω να γίνω γλύπτης, προσφυγάκι μου, γι' αυτό.

– Έθλα, ακούμπησε κι εμένα, χάιδεψέ με.

– Αλήθεια το λες; Μπορώ; Το θέλεις; Έκανε ο Λάμπης και το 'σφιξε όλο πεθυμιά στην αγκαλιά του.

Κι αφού χόρτασε χάδια το μικρό προσφυγάκι, είπε:

– Να παίξουμε τώρα, Λάμπη;

– Ναι, να παίξουμε. Πρώτη φορά θα παίξω με αγάθημα!

Κι έπαιξαν τρίπλιζα, κι έπαιξαν αγαθηματάκια ακούντα, αμίθητα κι αγέθηστα, κι ύστερα κρυφτό. Είχε και μπίθιες πολύχρωμες στην τσέπη του ο Λάμπης και μια σβούρα ξύλινη. Έπαιξαν μπίθιες, έπαιξαν και σβούρα.

Κι αφού χόρτασε παιχνίδι το μικρό προσφυγάκι, είπε:

– Ξέρεις παραμύθια, Λάμπη; Πολύ μ' αρέσουνε τα παραμύθια.

– Ξέρω... Μια φορά κι έναν καιρό...

Εκείνη τη νύχτα έγινε τρισευτυχισμένο το μικρό αγάθημα που κρύωνε.

- 1.** Διαβάστε το κείμενο με προσοχή και απαντήστε στις φράσεις με σωστό (Σ) ή λάθος (Λ). Στις λάθος φράσεις δώστε προφορικά τις σωστές απαντήσεις.

- a. Ο Λάμπης είναι νυχτοφύλακας σε μουσείο.
- β. Το όνειρο του Λάμπη είναι να γίνει γλύπτης και να χαϊδεύει τα αγάλματα.
- γ. Ο Λάμπης μεταμορφώθηκε σε άγαλμα και μπήκε τη νύχτα στο μουσείο.
- δ. Ο Λάμπης χαϊδεύει τα αγάλματα και εκείνα τον αποφεύγουν.
- ε. Το μικρό προσφυγάκι, το άγαλμα, έγινε φίλος με τον Λάμπη και έπαιζαν όλη τη νύχτα.
- στ. Το μικρό προσφυγάκι νιώθει πολύ μόνο του και το έχει παράπονο που δεν επισκέπτονται κι άλλα παιδιά το μουσείο.

- 2.** Θέλετε να διηγηθείτε σε κάποιον την ιστορία που διαβάσατε με λίγα λόγια, περιληπτικά; Φτιάχτε πρώτα το σκεδιάγραμμα της ιστορίας κι έπειτα γράψτε μια φράση για κάθε μέρος του σκεδιαγράμματος. Τέλος, συνδέστε τις φράσεις μεταξύ τους σε ένα κείμενο, χρησιμοποιώντας συνδέσμους και άλλες λέξεις.

Θυμηθείτε να αναφέρετε:

- ➡ τον ήρωα, τα άλλα πρόσωπα, τον χώρο και τον χρόνο
- ➡ το γεγονός με το οποίο ξεκινάει η περιπέτεια
- ➡ τα γεγονότα ή τις πράξεις που ακολουθούν
- ➡ το τέλος της ιστορίας
- ➡ τι σκέφτονται και τι αισθάνονται τα πρόσωπα για ό,τι συνέβη

- 3.** Δημιουργήστε, με αφορμή το κείμενο, μια εικονογραφημένη ιστορία. Ζωγραφίστε για κάθε επεισόδιο εικόνες και γράψτε διαλόγους και λεζάντες. Χρωματίστε την εικονογραφημένη ιστορία σας και δέστε τη σε μικρό βιβλίο για να τη διαβάσουν και οι υπόλοιποι συμμαθητές σας.

4. Γράψτε κι εσείς μια παρόμοια ιστορία. Φανταστείτε ότι ο ήρωας θέλει να γίνει κατασκευαστής παιχνιδιών και μπαίνει τη νύχτα σε κατάστημα παιχνιδιών, όπου ζωντανεύουν τα παιχνίδια αντί τα αγάλματα. Αρχικά φτιάξτε το σχεδιάγραμμα της ιστορίας σας με τέσσερις ως πέντε φράσεις. Έπειτα αναπτύξτε κάθε φράση έτσι ώστε να δημιουργηθούν παράγραφοι, απαντώντας στα ερωτήματα ποιος, πού, πότε, γιατί, πώς κτλ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Οι μόνιμες συλλογές του Μουσείου διαθέτουν πλούσιο λαογραφικό και ιστορικό υλικό. Στη μόνιμη συλλογή του Μουσείου θα βρείτε αγροτικά εργαλεία, είδη οικοσκευής, γυναικείες και αντρικές φορεσιές από πολλές περιοχές της Ελλάδας.

Πέρα από τη μόνιμη συλλογή, το Μουσείο φιλοξενεί κάθε χρόνο και μια περιοδική. Η φετινή αποτελεί φόρο τιμής στους προγόνους μας και συμπίπτει με τον εορτασμό των 180 χρόνων από την έναρξη του Αγώνα του 1821.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΡΧΑΙΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το Μουσείο στεγάζεται στο αναπαλαιωμένο κτίριο της Τράπεζας Πειραιώς στη Θεσσαλονίκη που περικλείεται από τις οδούς Μητροπόλεως - Κατούνη - Τσιμισκή. Το Μουσείο ιδρύθηκε το 1997 και στα εκθέματά του συμπεριλαμβάνονται μουσικά όργανα από την κατηγορία των εγχόρδων, όπως λύρα, των κρουστών, όπως κρόταλο, κ.ά.

Εκτός από τα μουσικά όργανα που εκτίθενται στους χώρους του Μουσείου δημιουργήθηκε μια κινητή έκθεση. Σκοπός της είναι η μεταφορά της σε διάφορους νομούς της Ελλάδας και το εξωτερικό για να ενημερωθούν οι νέοι της χώρας μας.

Στο πρώτο άρθρο, ο δημοσιογράφος χρησιμοποιεί ενεργητική σύνταξη, για να προσέξουμε κυρίως αυτόν που ενεργεί (το υποκείμενο) (π.χ. *Στη μόνιμη συλλογή του Μουσείου θα βρείτε αγροτικά εργαλεία*), ενώ στο δεύτερο άρθρο χρησιμοποιεί παθητική σύνταξη για να προσέξουμε όχι αυτόν που ενεργεί αλλά το γεγονός (π.χ. *Το Μουσείο ιδρύθηκε το 1997 και στα εκθέματά του συμπεριλαμβάνονται μουσικά όργανα*). Τις περισσότερες φορές στην παθητική σύνταξη δεν αναφέρεται αυτός που ενεργεί ή άλλες φορές εννοείται. Όταν αναφέρεται αυτός που ενεργεί, τότε έχουμε το ποιητικό αίτιο, δηλαδή τη φράση που αρχίζει με την πρόθεση από (π.χ. *Mια κινητή έκθεση δημιουργήθηκε από τους υπεύθυνους του Μουσείου*).

5. Θέλετε να κάνετε πιο επίσημο το πρώτο άρθρο για να το δημοσιεύσετε στην εφημερίδα του σχολείου σας. Για να το πετύχετε, ξαναγράψτε το μεταφέροντάς το στην παθητική σύνταξη, όπου αυτό είναι δυνατό. Τι άλλαξε και τι παρέμεινε ίδιο;

6. Ένα από τα δύο ρήματα που προτείνονται είναι σωστό. Βρείτε ποιο:

εισήχθησαν

Μία μεγάλη έκθεση με πίνακες που εισάγηκαν από το εξωτερικό

επήφθηκε

έπιαβε χώρα στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης Γουλανδρή, στην Άνδρο.

αναδείχθηκαν

Οι πίνακες που αναδείχτησαν ήταν του Πικάσο και το θέμα τους είχε σχέση με την επίθη-

νική μυθολογία.

Επήφθησαν Επίβηκαν αυστηρά μέτρα προστασίας, για την αποφυγή ατυχημάτων και φθορών.

καταβλήθηκε

Η προσπάθεια που καταβάλθηκε από τους υπεύθυνους ήταν μεγάλη. Η έκθεση

υπερβήκε

υπερέβη τις προσδοκίες των επισκεπτών και άφησε καλές εντυπώσεις.